

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»

18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03.

Кафедра ділової іноземної мови

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПИСЬМОВИЙ ДВОСТОРОННІЙ ПЕРЕКЛАД (ОСНОВНА ІНОЗЕМНА
МОВА)»
з підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітня програма	«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Укладач: *Іщенко В. Л.*, к. філол. н., доцент кафедри ділової іноземної мови Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти: *Кривицька Н. І.*, к. філол. н., доцент, доцент кафедри романо-германської філології (Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка);

Костенко В. Г., к. філол. н., доцент, доцент кафедри іноземних мовз латинською мовою та медичною термінологією (Вищий навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»)

Програму навчальної дисципліни схвалено й обговорено на засіданні ділової іноземної мови.

Протокол засідання кафедри від 16 травня 2019 р., № 9.

Завідувач кафедри ділової іноземної мови
к. філол. н., доцент _____ В. Л. Іщенко

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

д. філол., професор _____ О. І. Кобзар

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради, д. е. н.,
професор _____ Н. С. Педченко

КОРОТКА АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Письмовий двосторонній переклад (основна іноземна мова)» має на меті формування у здобувачів вищої освіти професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ, формування здібностей: 1) користуватися основними принципами та прийомами перекладу для найточнішої передачі основної ідеї оригінального повідомлення засобами мови перекладу; 2) усвідомлювати та реалізувати принципи лексико-граматичної та жанровостилістичної організації письмових повідомлень іноземною та державною мовами, їх функціонування в письмовому дискурсі; 3) використовувати екстралінгвістичні фактори, знання основної термінологічної бази економічного дискурсу для виконання завдань перекладацької діяльності; 4) користуватися перекладацькими прийомами та техніками для подолання лексичних та граматичних проблем під час перекладу письмового повідомлення.

Учебный курс «Письменный двусторонний перевод (основной иностранный язык)» имеет целью формирование у соискателей высшего образования профессиональных языковых компетенций, что будет способствовать их эффективному функционированию в культурном разнообразии учебного и профессионального сред, формирование способностей: 1) пользоваться основными принципами и приемами перевода для точной передачи основной идеи оригинального сообщения средствами языка перевода; 2) осознавать и реализовать принципы лексико-грамматической и жанровостилестической организации письменных сообщений иностранным и государственным языками, их функционирование в письменном дискурсе; 3) использовать экстралингвистические факторы, знание основной терминологической базы экономического дискурса для выполнения задач переводческой деятельности; 4) пользоваться

переводческими приемами и техниками для преодоления лексических и грамматических проблем при переводе письменного уведомления .

The course "Bilingual translation (basic foreign language)" aims to form in higher education professional language competencies, which will contribute to their effective functioning in the cultural diversity of educational and professional environments, the formation of skills: 1) use the basic principles and techniques of translation for the most accurate transmission of the main idea of the original message by means of the language of translation; 2) understand and implement the principles of lexical-grammatical and genre-stylistic organization of written messages in foreign and state languages, their functioning in written discourse; 3) use extralinguistic factors, knowledge of the basic terminological basis of economic discourse to perform the tasks of translation; 4) use translation techniques and techniques to overcome lexical and grammatical problems when translating a written message.

ВСТУП

Курс «Письмовий двосторонній переклад (основна іноземна мова)» посідає одне з провідних місць у системі професійної підготовки майбутнього фахівця у сфері філології та перекладу. Він сприяє формуванню комунікативної компетенції та забезпечує вирішення проблеми адекватного розуміння тексту і тому є лінгвістичною основою письмової комунікації. Адже для того, щоб спілкуватися іноземною мовою та здійснювати переклад, потрібно, перш за все, повністю зрозуміти іншомовний текст з усіма нюансами значення, включаючи підтекст, алюзії, натяк, а вже потім, з урахуванням адресата, підбирати відповідні еквіваленти при перекладі.

Курс «Письмовий двосторонній переклад (основна іноземна мова)» охоплює великий обсяг матеріалу про особливості перекладацьких прийомів, які застосовуються при письмовому перекладі текстів з англійської мови на українську та з української на англійську.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Письмовий двосторонній переклад (основна іноземна мова)» - надання студентам сучасних знань про специфіку мовних картин світу й особливості мовної поведінки носіїв англійської мови з метою застосування їх у практиці іншомовного спілкування, під час перекладу та аналізу англійськомовного дискурсу. Мета курсу полягає у підготовці філологів-перекладачів для роботи з текстами економічного змісту.

Завданнями є формування перекладацької компетентності та специфічних навичок перекладацької діяльності, засвоєння необхідних теоретичних знань, поглиблення знання англійської мови шляхом збагачення словникового запасу спеціальною термінологією з економічної галузі.

Студент повинен **знати:**

- суть і завдання діяльності комуніканта-посередника, пов'язаної з письмовим і усним перекладом галузевих текстів, англійською або українською мовами;
- термінологічний апарат і основні положення теорії письмового і усного перекладу зв'язного тексту;

- загальнонаукову та визначену програмою спеціальну термінологічну лексику сучасних провідних галузей людської діяльності;

- морфологічні, синтаксичні, семантичні та стилістичні розбіжності систем англійської та української мов, а також соціолінгвістичні фактори і прагматичні настанови, які впливають на процес та результат перекладу як виду мовленнєвої діяльності;

- прагматичні аспекти технічного перекладу і основні способи комунікативної адаптації цільового тексту;

- відмінні ознаки еквівалентності та адекватності цільового тексту;

- перекладацькі стратегії, основні моделі перекладу, номенклатуру і сутність трансформаційно-адаптивних засобів та способів їх використання задля забезпечення еквівалентності та прагматичної адекватності цільового тексту;

- вимоги до оформлення різних видів письмового перекладу.

Студент повинен *вміти*:

- досконало володіти на рецептивному та продуктивному рівнях рідною та іноземною мовами;

- застосовувати на практиці теоретичні знання, лексико-граматичні навички і мовленнєві вміння, які входять до складу перекладацької комунікативної компетенції;

- працювати із загальними, економічними та спеціальними (галузевими) джерелами інформації з метою отримання додаткової інформації (фонових знань) стосовно проблематики тексту оригіналу;

- користуватися Інтернет-ресурсами загальноосвітнього та спеціального наукового призначення, оформленими у вигляді електронних бібліотек, словників, енциклопедій, інформаційних блогів та персональних сайтів науковців;

- виконувати різні форми та види галузевого перекладу, які характеризуються високим рівнем еквівалентності та адекватності.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

Загальні компетентності (ЗК)

- **ЗК 06.** Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- **ЗК 07.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК08.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК 10.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- **СК 06.** Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань;
- **СК 07.** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

- **ПР 2.** Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;
  - **ПР 10.** Збирати й систематизувати мовні; літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації);
- ПР 20.** Застосовувати та поглиблювати тематичні й експертні знання з інших галузей.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ОСОБЛИВОСТІ ПИСЬМОВОГО ДВОСТОРОННЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ

Тема 1. Лексико-семантичні способи перекладу.

МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПИСЬМОВОГО ДВОСТОРОННЬОГО ПЕРЕКЛАДУ ГРАМАТИЧНИХ ТА СТИЛІСТИЧНИХ ЯВИЩ

Тема 2. Граматичні способи перекладу

Тема 3. Стилiстичні способи перекладу

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Білозерська А.Я., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад. – Вінниця.: Нова книга, 2010
2. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця.: Нова книга, 2003
3. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. – Вінниця.: Нова книга, 2005
4. Зарицький М.С. переклад: створення та редагування. – К.: Парламенське вид-во, 2004
5. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. – К.: Інкос, 2002
6. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. – Вінниця.: Нова книга, 2004
7. Левицький А.Е. Порівняльна граматики англійської та української мов. – К.: Освіта України, 2007 (англ.)
8. “Ложные друзья” переводчика с английского языка / Сост. Л. И. Борисова. – М.: ВЦП НТЛД, 1982
9. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002
10. Олікова М.О. Теорія і практика перекладу: Навч. пос. – Луцьк: вежа, 2000 (англ.)

11. Основи перекладу: Практикум / В.К.Шпак та ін. – Черкаси: ЧДТУ, 2003
12. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури / За ред. Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. – Вінниця: Нова книга, 2006
13. Петренко Н. М. Вступ до перекладознавства: Навч. пос. – Дніпропетрівськ: Вид-во ДУЕП, 2002
14. Ребрій О. В. Основи перекладацького скоропису. – Вінниця: Нова книга, 2006
15. Швачко С. О., Кобякова І. К. Вступ до загального мовознавства. – Вінниця: Нова книга, 2006
16. Корулна О. Translation Techniques (English – Ukrainian): Навч.пос. з практики письмового перекладу. – К.: Освіта України, 2010
17. Korunets' I. Theory and Practice of Translation. – Вінниця: Нова книга, 2003
18. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / Ed. by M.Baker, G.Saldanha. – Routledge, 2009

Довідкові

1. Longman Dictionary of the English Language and Culture . – Harlow, L. : Longman, 1993. – 1528 p.
2. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 360 с.
3. Левицький Ю. М. Мови світу : енциклопедичний довідник / Ю. М. Левицький. – Львів, 1988. – 440 с.
4. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.
5. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.

Електронні ресурси

1. Trados Translators Workbench // <http://www.trados.com>
2. MultiLing Fortis Translation Site // <http://www.multiling.com>

3. https://www.youtube.com/watch?v=CkkIfHGfdZs&feature=share&fbclid=IwAR3NsqYNj_5hNn4rLjsX2Q9TOEVvilAXk5aTkpIUUXb_GL8FdDBD20Y-IuY
4. <https://www.youtube.com/watch?v=T5us6mdlWI4&list=PL7F-BAOq1U910Ozt6zHZuSWoNBwLD5tWZ>
5. https://www.youtube.com/watch?v=OOqyZMQ_GfI&list=PL7F-BAOq1U910Ozt6zHZuSWoNBwLD5tWZ&index=4
6. <https://www.youtube.com/watch?v=0may8L9tZSg&list=PL7F-BAOq1U910Ozt6zHZuSWoNBwLD5tWZ&index=12>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=ZKYGO63wlbo&list=PL7F-BAOq1U910Ozt6zHZuSWoNBwLD5tWZ&index=13>